

ZDRAVÁ MĚSTA, OBCE, REGIONY
ČESKÉ REPUBLIKY

Dobrá praxe jako inspirace

Ukázkové příklady a aktivity z měst, obcí a regionů

Ministerstvo životního
prostředí ČR

Úvodní slovo	1
O projektu „Sít místních Agend 21“	2
Národní síť Zdravých měst ČR – platforma pro spolupráci	4
Databáze DobráPraxe jako zdroj inspirace	6
Veřejná správa a strategický rozvoj Budování partnerství na úrovni kraje (Vysočina).....	8
Životní prostředí Využívání obnovitelných zdrojů energie šetří ovzduší i peníze (Litoměřice).....	10
Zdravý životní styl Prevence úrazů v podání Bezpečné komunity (Kroměříž).....	12
Sociální problematika a bydlení Bezbariérová města nejsou hubou daleké budoucnosti (Hodonín).....	14
Volný čas a společenský život Demokracie očima mladých (Ústí nad Labem).....	16
Vzdělávání a osvěta Zdravé školy, základ zdravého města (Chrudim).....	18
Podnikání a zaměstnanost Ani nezaměstnanost není neřešitelný problém (Vsetín).....	20
Zemědělství a venkov Místní recepty propagují zvyky a tradice Pošumaví (Strašín).....	22
Doprava Dopravní zklidňování je šancí pro rozvoj života v centrech měst (České Budějovice).....	24
DataPlán NSZM – informační systém pro strategické řízení měst, obcí a regionů	26
Shrnutí	28

Vážení čtenáři,

publikace, jež se vám dostává do rukou, bude pro vás doufám inspirací a možným vodítkem pro řešení vybraných problematických oblastí nebo pro realizaci nejrůznějších akcí a aktivit. Na několika následujících stránkách bude představena Databáze DobráPraxe - jeden z výstupů projektu, který realizovala Národní síť Zdravých měst z prostředků Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů, z opatření, které administruje a spolufinancuje Ministerstvo životního prostředí.

Tento operační program Evropské unie, který je určen zejména pro rozvoj osvěty, poradenství a výchovy v ochraně životního prostředí a udržitelném rozvoji, byl určen pro veřejnou správu i neziskové organizace. V uplynulých dvou letech z něj byly podpořeny desítky projektů v celkové výši více než 350 milionů korun, z čehož 75 % přišlo z Evropské unie a 25% podíl zajistilo MŽP ČR.

Díky těmto prostředkům finančně podporujeme zejména aktivity a rozvoj středisek ekologické výchovy, ekoporaden, ale také měst, obcí a regionů, která v praxi uplatňují místní Agendu 21 – tedy metodu řízení kvality ve veřejné správě, která vede k udržitelnému rozvoji na místní a regionální úrovni.

V Pracovní skupině pro místní Agendu 21, která pracuje při Radě vlády pro udržitelný rozvoj, je právě přenos dobré praxe, vzájemná inspirace, sdílení zkušeností a know-how velmi doporučováno a podporováno. Věřím, že Databáze DobráPraxe bude další možností, jak zpřístupnit osvědčené postupy a aktivity těm, kteří o ně mají zájem.

Přeji vám, aby publikace, ale i samotná Databáze DobráPraxe, byla inspirací a třeba i napomohla při řešení vašich nápadů a aktivit.

Mgr. Jakub Kašpar,
ředitel odboru vnějších vztahů, Ministerstvo životního prostředí

O projektu „Síť místních Agend 21“

Hlavním cílem projektu je posílit síť místních Agend 21 (MA21) – tedy propojit nová města, obce a regiony v ČR, které budou v praxi na místní úrovni uplatňovat principy udržitelného rozvoje a zároveň zvýšit kvalitu postupu mezinárodního programu MA21 tam, kde již probíhá.

Projekt je zaměřen na vzdělávání širokých cílových skupin – zástupců úřadů, NNO, veřejných institucí, podnikatelských subjektů apod. Každá z těchto cílových skupin má díky projektu „svůj produkt šitý na míru“. Pro úřady jsou např. připraveny specializované akreditované vzdělávací programy, zástupci z řad NNO a veřejnosti jsou zaškoleni zejména na příkladech dobré praxe – ukázkových aktivitách a projektech, které se osvědčily.

Výraznou inovací je vytvoření a zavádění moderního informačního systému DataPlán NSZM. Tato internetová databáze je nejen pomocníkem pro strategické řízení v obcích a městech, ale zároveň oslovuje širší veřejnost, NNO a podnikatele přehlednou prezentací ukázkových aktivit (Databáze DobráPraxe) a možností sledovat jaké náměty na projekty jsou podávány v jejich regionu či k jakému tématu se vztahují (tzv. projektové zásobníky).

Projekt je dvouletý a jeho výstupy jsou průběžně prezentovány doma i v zahraničí.

Základní informace k projektu:

Název:

Síť měst, obcí a regionů jako platforma pro vzdělávání a práci s příklady dobré praxe v oblasti udržitelného rozvoje

Zkrácený název:

Síť místních Agend 21

Cílové skupiny projektu:

veřejná správa, zástupci neziskového sektoru, veřejných institucí, podnikatelských subjektů, účastníci vzdělávacích a osvětových akcí

Datum zahájení projektu:

1. června 2005

Datum ukončení projektu:

31. května 2007

Zdroj financování:

Evropský sociální fond: Operační program Rozvoj lidských zdrojů, opatření 4.2: Specifické vzdělávání (www.esfcr.cz). Kofinancováno ze strany Ministerstva životního prostředí ČR (www.env.cz).

Cílem grantového schématu je budování regionálních systémů ekoporaden, které budou rovnoměrně rozloženy v regionech České republiky a podpora vybraných druhů podnikání se vznikem nových pracovních míst. Podmínkou pro finanční podporu projektu je partnerství nejméně čtyř subjektů a jedním z nich musí být veřejná správa.

Ministerstvo životního prostředí ČR

Ing. Petr Švec, ředitel NSZM, komentuje přínosy projektu a jeho hlavní výstupy

Tento dvouletý projekt nám umožnil např. vytvořit a v praxi odzkoušet inovativní vzdělávací programy pro koordinátory místní Agendy 21 - profesionály na městských a krajských úřadech, kteří v praxi na místní úrovni uplatňují principy udržitelného rozvoje.

Velmi žádanou aktivitou, kterou jsme mohli realizovat díky získaným financím, jsou rovněž tzv. »projektové inkubátory« - poradenská a konzultační setkání ke konkrétním projektům. Projekt díky mnoha typům cílených osvětových a vzdělávacích akcí umožňuje pravidelná setkávání zástupců z měst a obcí po celé ČR, kteří si navzájem předávají své dobré zkušenosti i poučení. Vytvořená a naplňovaná »Databáze DobráPraxe« je inspirací a vodítkem pro mnohé z nich.

Já osobně považuji za nejvýznamnější výstup projektu informační systém »DataPlán NSZM«. Jako asociace se dlouhodobě zaměřujeme na oblast strategického řízení. Naši členové – města, obce a regiony - již dlouho poptávali informační systém či program, který by jim umožnil přehlednou práci se strategickou dokumentací, s rozpočty apod. Teprve v minulém a letošním roce jsme zejména díky rychlému vzestupu v oblasti informačních technologií a díky personálnímu posílení Kanceláře NSZM mohli více pracovat na takovémto systému. DataPlán NSZM umožňuje zcela nový přístup ke sledování strategických cílů, projektů a finančních prostředků ve městech, obcích a regionech. Jedná se o internetový databázový nástroj, který slouží městům, obcím, mikroregionům a krajům k tomu, aby ve veřejné správě měly pořádek

a přehled. Navíc jsou hlavní informace prostřednictvím internetu bez problému přístupné široké veřejnosti. DataPlán NSZM může využívat každá municipalita – od malé obce až po kraj - k tomu, aby byla ve svém území schopna sladit priority a cíle v jednotlivých oblastech rozvoje a zároveň přehledně sledovat, jaké finanční prostředky a s jakým efektem jsou do těchto priorit rozděleny. Silnou stránkou DataPlánu NSZM je sledování projektové kapacity pro zdroje EU a možnosti financování v jakémkoliv území a v širokém spektru tematických oblastí.

Po skončení projektu budou tyto a další projektové aktivity i nadále rozvíjeny; již plánujeme naplňování Databáze DobráPraxe i příklady ze zahraničí, programování a vylepšení potřebných funkcí DataPlánu NSZM a rovněž jsou připraveny další bloky vzdělávání.

Tato publikace se zaměřuje na jeden z výstupů zmíněného projektu, a tím je Databáze DobráPraxe. Na následujících stranách se můžete dozvědět, k čemu taková databáze slouží a kde se lze inspirovat, krátce představíme také některé vybrané příklady dobré praxe dle jednotlivých tematických oblastí.

Další užitečné informace k projektu naleznete na odkazech:

www.nszm.cz/projRLZ
www.dobrapraxe.cz
www.dataplan.nszm.cz

Mezinárodní projekt WHO v prostředí České republiky ...

V roce 1988 iniciovala OSN - Světová zdravotní organizace (WHO) mezinárodní Projekt Zdravé město, ke kterému přizvala nejvýznamnější evropské metropole. Během patnácti let se do

ZDRAVÁ MĚSTA, OBCE, REGIONY
ČESKÉ REPUBLIKY

projektu zapojilo 1300 Zdravých měst, obcí a regionů ve více než 30 evropských zemích. Po roce 1989 se myšlenky Projektu Zdravé město začaly realizovat i v České republice.

V roce 1994 vytvořilo jedenáct aktivních měst asociaci s názvem Národní síť Zdravých měst České republiky (NSZM), která dnes sdružuje 75 municipalit včetně dvou krajů (stav k 11/2006).

NSZM je v současné době jedinou municipální asociací v ČR, která systematicky podporuje praktickou realizaci udržitelného rozvoje, zdraví a kvality života v podmínkách měst, obcí a regionů.

Zdravé město jako moderní vize ...

Posláním asociace je propojovat municipalitu a odborné organizace v České republice ke spolupráci v systematické podpoře zdraví

a kvality života a k aktivnímu uplatňování udržitelného rozvoje na místní, regionální, národní i mezinárodní úrovni. Asociace se dlouhodobě zaměřuje na oblast strategického řízení.

Zdravé město tak představuje moderní vizi, cílevědomou snahu radnice a místních organizací postupovat směrem k městu, které bude po všech stránkách dobrým místem pro život.

I přesto, že je situace v každé municipalitě jiná a odpovídající místnímu prostředí, NSZM všechny své členy, s ohledem na jejich specifika, metodicky vede k systémovému a promyšlenému utváření města, obce či regionu jako kvalitního místa k životu na základě dohody s jeho obyvateli.

Zdravé město, obec, region má organizační zázemí úřadu, není však pouhou „úřední aktivitou“. Je zejména projektem komunitním – otevírá prostor pro vznik a rozvoj místního partnerství. „Zdravou“ může být municipalita, která se systematicky a dlouhodobě zabývá zdravím, kvalitou života a udržitelným rozvojem, ptá se svých obyvatel na jejich názory a efektivně získává finanční zdroje pro realizaci nejrůznějších projektů a aktivit. Součástí Projektu Zdravé město je i realizace mezinárodního programu místní Agenda 21.

Vize Zdravého města, obce, regionu:

- udržitelné město
- město pro děti
- zdravý život jako móda či hobby
- město jako domov
- město informací a technologií
- prosperující město
- naše město stojí za to vidět

Postup Zdravého města a přínosy členství v NSZM ...

Společným návodem pro postup měst, obcí a regionů se od roku 1998 stala **Metodika NSZM**, na které asociace spolupracuje se širokým spektrem odborných partnerů, například s Univerzitou Karlovou. Metodika získala titul Světový projekt EXPO 2000 na Světové výstavě v Hannoveru. V roce 2001 obdržela NSZM jako čtrnáctá z 30 národních sítí v Evropě certifikát kvality OSN-WHO, kterým WHO akredituje národní síť vůči mezinárodním standardům. V roce 2003 získala NSZM za svoji činnost Cenu ministra životního prostředí, v roce 2006 postoupila do celosvětového finále Ceny OSN za kvalitu ve veřejné správě (UNPAN Awards). NSZM je rovněž akreditovanou vzdělávací institucí MV ČR.

Součástí metodického vedení je i řada služeb, které NSZM pro své členy celoročně zajišťuje. Mezi ně patří například pravidelný informační servis (granty, akce, projekty, nabídky), organizace metodických, konzultačních a informačních setkání, certifikované vzdělávání, mediální podpora, odborné poradenství při čerpání finančních zdrojů, vedení procesu komunitního plánování, zavádění informačního systému pro strategické plánování a řízení (DataPlán NSZM) a řada dalších.

Přínosy členství v NSZM:

- zastřešení významnou mezinárodní autoritou (OSN-WHO)
- principy a doporučení EU a OSN pro strategický rozvoj
- pomoc při zpracování kvalitní strategie rozvoje
- využití databázového systému DataPlán NSZM pro expertní a komunitní plány
- informace, poradenské služby k finančním zdrojům (dotace, fondy EU)
- síťová spolupráce, výměna zkušeností v ČR i zahraničí, databáze příkladů dobré praxe
- spolupráce s odbornými partnery v ČR i zahraničí
- dobrá vizitka vůči zahraničí a návštěvníkům

Témata a příklady dobré praxe ...

Pro dosažení viditelných výsledků, které lze nejen srozumitelně komunikovat navenek, ale zejména využít jako inspiraci pro další aktivní municipalitu, se NSZM dohodla se svými členy na společném postupu dle tematických oblastí. Témata směřují k realizaci místních akcí – praktických aktivit, projektů a opatření respektujících zásady udržitelného rozvoje a podporujících zdraví.

Pro rok 2007 bylo vybráno velmi aktuální **téma bezpečné a udržitelné dopravy**. V rámci něho mají města, obce a regiony

možnost zapojit se do řady aktivit počínaje osvětovými akcemi a kampaněmi, přes dlouhodobé preventivní programy až po trvalá opatření, jakými jsou například zklidňování dopravy, výstavba cyklostezek apod. Nedílnou součástí tématu je i sledování indikátorů, na jejichž základě budou moci municipalita svou situaci nejen změřit, ale také porovnat s ostatními.

Ve spolupráci se svými členy se NSZM snaží úspěšně a inovativně příklady z různých tematických oblastí shromažďovat a přehledným způsobem nabízet jako inspiraci ostatním v podobě příkladů dobré praxe.

Členové NSZM (k 11/2006)

75 členů s regionálním vlivem na 1.197 měst a obcí s 2,4 milionem obyvatel (24 % populace ČR)

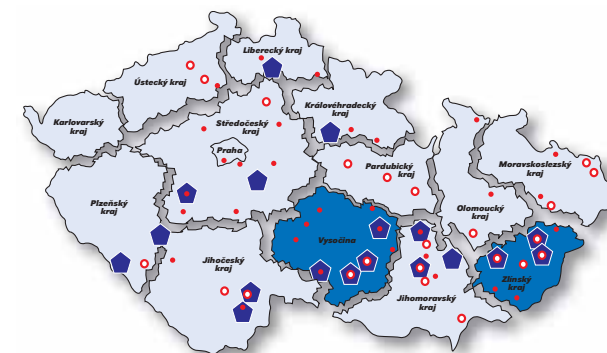
Kraje: Vysočina, Zlínský

Mikroregiony: Dražanská Vrchovina, Chupos, Kroměřížsko, Kuřimka, Letovicko, Novoměstsko, Podralsko, Prácheňsko, Sdružení Růže, Střední Vsetínsko, Svazek obcí regionu Třeboňsko, Šumava-Západ, Telčsko, Třebíčsko, Třemšín, Urbanická brázda, Valašskomeziříčsko-Kelečsko, Velkomeziříčsko-Bíteško

Města a obce: Blansko, Bolatice, Borovany, Boskovice, Brno, České Budějovice, Hodonín, Hradec Králové, Humpolec, Chrudim, Jilemnice, Karviná, Kopřivnice, Kostelec nad Orlicí, Kouřim, Kroměříž, Křižany, Křižánky, Kuřim, Letovice, Litoměřice, Litomyšl, Mladá Boleslav, Mokrá-Horákov, Moravská Třebová, Nové Město na Moravě, Orlová, Pelhřimov, Poděbrady, Praha-Libuš a Písnice, Prostějov, Příbram, Rožmitál pod Třemšínem, Rožnov pod Radhoštěm, Říčany, Skotnice, Slaný, Strakonice, Strašín, Strážek, Světlá nad Sázavou, Šternberk, Štětí, Telč, Třebíč, Třeboň, Uherské Hradiště, Uherský Brod, Ústí nad Labem, Valašské Meziříčí, Velké Meziříčí, Votice, Vsetín, Zlaté Hory, Zlín.

Další informace a kontakt:

NSZM ČR, Šrobárova 48, 100 42 Praha 10
www.nszm.cz, info@nszm.cz

Inovativní řešení jako inspirace pro aktivní města, obce a regiony

Každé město, obec či region při svém rozvoji často narazí na nejrůznější problémy či úkoly, které si žádají neotřelá, originální a hlavně efektivní řešení. Obce, regiony, ale i neziskové organizace, školy, místní podniky a další vymýšlejí projekty a realizují aktivity, které napomáhají zlepšit jejich služby, uspořít finance či zvýšit povědomí o určitém tématu - jednoduše řečeno přispívají ke kvalitě života. Přinášejí tak řadu inovativních, pozoruhodných a praktických řešení nejrůznějších problémů. Tyto postupy nazýváme **příklady dobré praxe**.

V celé České republice existují desítky příkladů dobré praxe (PDP). Aby bylo možné jejich efektivní využití, vytvořila Národní síť Zdravých měst ČR přehlednou a uživatelsky příjemnou **Databázi DobráPraxe**, kde naleznete vybrané PDP z celkem devíti oblastí – *veřejná správa, životní prostředí, zdraví, volný čas, sociální problematika, vzdělávání, podnikání, zemědělství a venkov a doprava*.

Co může být příkladem dobré praxe?

Příklady dobré praxe jsou osvědčené postupy a řešení, které v sobě zároveň zahrnují prvky inovace, nové myšlenky a nápady. Jejich shromažďování vytváří prostor a motivaci pro vzájemné učení se jeden od druhého, sdílení know-how a zkušeností.

Hlavními kritérii pro výběr aktivity jako Příkladu dobré praxe jsou:

- spolupráce institucí veřejné správy, neziskových organizací, soukromého sektoru a veřejnosti
- inovace a originalita v přístupu a nová přidaná hodnota
- neziskový charakter (primárním cílem je veřejná služba, nikoliv vytvoření zisku)
- respektování principů udržitelného rozvoje – projekt či aktivita by neměly rozvíjet např. ekonomický pilíř rozvoje na úkor sociální oblasti či životního prostředí

Příklady dobré praxe

-pomáhají kvalitnímu rozvoji měst, obcí a regionů
-šetří čas a peníze
-zefektivňují činnost úřadů i dalších institucí
-přispívají k dobré image samospráv a zvyšují prestiž jejich partnerů
-podporují zdravou soutěživost, motivaci a spolupráci samospráv, neziskových organizací, škol, podniků a dalších institucí

Veřejně přístupná Databáze DobráPraxe slouží jako přehledný a uživatelsky přátelský internetový nástroj, který pomáhá jednotlivé příklady shromažďovat, systematicky třídit a poté nabízet zájemcům z řad státní správy a samosprávy, neziskovým organizacím, soukromému sektoru, ale i jednotlivcům ze zainteresované veřejnosti.

Databáze DobráPraxe představuje příklady z různých oblastí rozvoje samospráv. U každého z nich se například dozvíte

- k čemu a proč byl projekt/program vytvořen,
- kdo byl jeho realizátorem,
- jaký měl rozpočet,
- jaké byly hlavní přínosy a překážky při jeho realizaci a co doporučit případným následovníkům či před čím je varovat,
- součástí většiny PDP je i bohatá fotodokumentace a další užitečné přílohy.

- Chcete více vědět o tom, jak dobře a efektivně využívat solární a další druhy obnovitelné energie na konkrétním příkladu?
- Máte zájem zapojit vaši mládež do práce dětských či studentských parlamentů a nevíte jak na to?
- Rádi byste zpřístupnili vaše město či region tělesně postiženým?
- Chtěli byste, aby vaše děti navštěvovaly Zdravou školkou či školu, ale žádná ve vašem okolí dosud nevznikla?
- Chcete se více dozvědět o dalších příkladech úspěšných řešení?
- Máte vlastní příklad dobré praxe a chcete se o své zkušenosti podělit a inspirovat ostatní?

Navštivte Databázi DobráPraxe na www.dobrapraxe.cz nebo napište na info@nszm.cz.

Vzájemná inspirace, návody jak na to a poučení se z úspěchů, ale i chyb druhých, mají svůj význam a smysl. Stále je co se v tomto směru učit a také už co nabídnout.

Databáze DobráPraxe je součástí
informačního systému Dataplán NSZM:
www.dataplan.nszm.cz

Spolufinancováno
z prostředků
Evropského sociálního
fondu a Ministerstva
životního
prostředí ČR

Důležitou součástí rozvoje každého města či obce je aktivní *komunikace mezi veřejnou správou, občany a dalšími subjekty* a dobrá vzájemná *informovanost*.

Kvalitní rozvoj se rovněž neobejde bez *systému strategického plánování a řízení* a *získávání externích zdrojů* z fondů EU či jiných grantů.

Žádné město ani region se nevyvíjí osamoceně – *spolupráce na úrovni regionální, národní i mezinárodní, sdílení zkušeností, dobrých postupů* apod. by měly být pro každou municipalitu nenahraditelnými zdroji inspirace a motivace.

Důležitým hybatelem v rozvoji měst, obcí a regionů jsou *informační technologie* a jejich rozvinutost a přístupnost. Bezpečnost pak zajišťují *systémy krizového řízení*.

www.nszm.cz/verejna_sprava

Obsah a cíle projektu

Asi každý kraj by si přál harmonický rozvoj svého území v souladu s potřebami každé malé obce, většího města či mikroregionu. **ZDRAVÝ KRAJ VYSOČINA** si toto přání začal plnit, když v roce 2004 krajský úřad odstartoval projekt „**Partnerství pro Vysočinu**“. Jeho cílem byla příprava kraje na čerpání zdrojů EU na základě rozvíjení skutečného partnerského dialogu všech aktivních subjektů v kraji v kvalitě mezinárodního programu místní Agenda 21 a nalezení společné představy o budoucím rozvoji území.

Možnosti řešení a výstupy

Vytváření tzv. místních partnerství probíhalo ve všech 15 obcích s rozšířenou působností (ORP). U „kulatých stolů“ se sešli zástupci samospráv, podnikatelského sektoru, neziskových organizací, vzdělávacích institucí, úřadů práce, zemědělců a veřejnosti a vytvořili aktivní pracovní skupiny. V každé ORP se tyto pracovní skupiny sešly celkem třikrát a stanovily komunitní metodou priority rozvoje jednotlivých částí území Vysočiny. Výstupy z těchto jednání se staly podkladem při přípravě Regionálního operačního programu NUTS II Jihovýchod i dotačního programu Fond Vysočiny. Neopomenutelnou součástí postupu je i otevřený celokrajový zásobník projektů, který čítá na 1600 návrhů (stav k 11/2006), které mohou být využity pro čerpání zdrojů z EU.

Na úvodní konferenci se sešlo přes 200 lidí a navazujících komunitních plánování se účastnilo více jak 1400 obyvatel kraje. Další stovky

„Partnerství pro Vysočinu“

zájemců se sešly na vzdělávacích akcích a seminářích pro budoucí žadatele financí EU v kraji.

Národní síť Zdravých měst ČR se na celém projektu výrazně metodicky i realizačně podílela.

Co považujeme za klíčové

Za rozhodující pro úspěch tohoto projektu považují zejména prolomení obecného nezájmu o věci veřejné a spojení s dalšími zkušenými partnery. Projektu byla také poskytnuta předem i v jeho průběhu silná mediální podpora – tiskové zprávy a konference, informační šoty v rádiu apod. Významnou úlohu sehrála rovněž Metodika Národní sítě Zdravých měst a využití informačních technologií – zejména webových stránek projektu a internetové databáze DataPlán NSZM. Systematický postup kraj dobře připravil, existuje však i reálná obava, že nebudeme schopni finančně uspokojit všechny projekty, které z desítek jednání vzešly.

Ing. Marie Černá, náměstkyně hejtmana

Více informací k tomuto i dalším příkladům dobré praxe naleznete na: www.dobrapraxe.cz/verejna_sprava

Téma životního prostředí je velmi široké a zahrnuje například **městskou zeleň a čistotu veřejných prostranství**, problematiku odpadů či staré ekologické zátěže. Samostatné části tvoří jednotlivé složky životního prostředí a jejich ochrana a zkvalitňování – **voda** (odpadní, povrchová, pitná), **ovzduší a půda**. S kvalitou životního prostředí bezprostředně souvisí také nadměrný **hluk, vibrace či elektromagnetický smog** (záření). Nelze opomenout rovněž oblasti **využívání energie, ochrany zvířat a celkově bohatství druhů a mnohé další**.

www.nszm.cz/zivotni_prostredi

v poklesu obsahu oxidu siřičitého v ovzduší a v horizontu 5 až 10 let rovněž snižuje náklady na vytápění a ohřev TUV.

Co považujeme za klíčové

Úspěch projektu tkví v aktivním přístupu města a souhlasu jeho politické reprezentace. Nezbytné je rovněž dobře informovat širokou veřejnost o možnostech využití OZE, finančních přínosech a hrozbě návratu k neekologickému avšak „levnému“ spalování tuhých paliv.

Mgr. Petr Hermann, zastupitel města.

Město muselo jít příkladem a prolomit nedůvěru. Na Mírovém náměstí např. opakovaně proběhla prezentace firem, které předvedly plně funkční solární kolektory na ohřev TUV, fotovoltaické články a solární automobil. První instalace jsme provedli na veřejných budovách, jako ukázkou toho, že jde o funkční systém.

Ing. Pavel Gryndler, vedoucí odboru životního prostředí.

Obsah a cíle projektu

ZDRAVÉ MĚSTO LITOMĚŘICE se v roce 2000 rozhodlo řešit zhoršující se kvalitu místního ovzduší a přišlo s ojedinělým řešením. Radnice nabídla občanům finanční a metodickou pomoc při přechodu na obnovitelné zdroje energie (OZE), pokud se zaváží, že přestanou vytápět uhlím, které nejvíce znečišťuje ovzduší. Cílem bylo zejména nastavit systém podpory využívání OZE, a tím ozdravit místní prostředí a šetřit finanční prostředky města i obyvatel.

Možnosti řešení a výstupy

Město zvolilo tři oblasti podpory:

- 1/ solární energie pro ohřev teplé užitkové vody (TUV) - umístování solárních kolektorů jak na veřejné, tak soukromé budovy – např. ZŠ Na Valech, Dětský domov
- 2/ tepelná čerpadla – umístěny např. v budově MěÚ Litoměřice nebo v krytém plaveckém bazénu
- 3/ solární panely jako zdroj el. energie např. pro parkovací automaty (realizováno v roce 2005) – umístěny na Mírovém náměstí

Litoměřice ročně podpoří ze svého rozpočtu instalace ve výši 520 tisíc Kč.

V blízké budoucnosti chtějí v Litoměřicích více spoléhat na geotermální energii a elektřinu z malých vodních elektráren.

Postupný přechod na OZE umožňuje zachovat pozitivní trend

Více informací k tomuto i dalším příkladům dobré praxe naleznete na: www.dobrapraxe.cz/zivotni_prostredi

Ačkoliv je zdraví jako celkový stav duševní pohody a absence nemoci do značné míry subjektivní a individuální záležitost, existuje řada objektivních faktorů, které zdraví ovlivňují a podmiňují.

Zdraví jednotlivce je přirozeně přímo závislé na celkové kvalitě a finanční i místní dostupnosti **zdravotních služeb**. V dnešní době je však kladen důraz rovněž na správnou **životosprávu a dostatek pohybu**, jež mají významný vliv na naši fyzickou i psychickou kondici. Stále aktuálnější je také problematika **infekčních a neinfekčních onemocnění**, které se ve „světě bez hranic“ mohou velmi rychle šířit a někdy až překotně se vyvíjející společnost klade zvýšené nároky rovněž na naše **duševní zdraví**.

Nic se ale nemění na skutečnosti, že prevence je levnější nežli léčba, proto je velmi důležité vytvářet takové podmínky, které výskyt nemocí či úrazů omezí na minimum. Důležitou roli tak hrají různé typy **preventivních a intervenčních programů**, zaměřené např. na **prevenci úrazů, obezity** apod.

www.nszm.cz/zdravi

Obsah a cíle projektu

V České republice existuje celá řada preventivních programů, které se zaměřují na oblast bezpečnosti a úrazů. **ZDRAVÉ MĚSTO KROMĚŘÍŽ** jako první v ČR přistoupilo v roce 2000 k mezinárodnímu „Projektu **Bezpečná komunita**“, který je zaměřený na prevenci úrazovosti a jehož podstatou je interdisciplinární přístup a komunitní spolupráce. Každá Bezpečná komunita (BK) musí naplňovat jednotnou metodiku vytvořenou Světovou zdravotní organizací a nastavit dlouhodobý proces ke snižování úrazovosti. Cílem BK Kroměříž je snížení úrazovosti v Kroměříži do r. 2015 o 30 % oproti roku 2001.

Možnosti řešení a výstupy

Realizace Projektu BK si postupně vyžádalo vznik pevné organizační struktury. Vznikla Komise BK při Radě města, podařilo se zapojit řadu odborných partnerů. Městský rozpočet dnes vydává více peněz na zajištění bezpečnosti městského prostředí a protiúrazovou osvětu a rovněž se podařilo zajistit financování z vnějších zdrojů (granty, dotace). Náplní projektu jsou např. aktivity směřující k odstraňování bariér, zvyšování bezpečnosti hřišť či zklidňování dopravy. Město se také zapojuje do řady celostátních a mezinárodních kampaní – Dny zdraví, Evropský týden mobility, Bezpečný domov ad.

V Kroměříži se v rámci Projektu podařilo vytvořit unikátní systém monitorování úrazů. Ve vybraných místních zdravotnických zařízeních jsou od začátku r. 2001 vyplňovány Záznamní listy o všech ošetřených úrazech. V nich jsou zaznamenány věk a pohlaví zraněného,

diagnostické označení a okolnosti vzniku úrazu. Tento systém umožňuje sledovat vývoj v úrazovosti a pokrok celého Projektu. Relativně rychlý start BK v Kroměříži umožnila existence Projektu Zdravé město a místní Agenda 21. Bylo využito jeho zázemí, zkušenosti v plánování a řízení projektů a Metodiky NSZM.

Co považujeme za klíčové

Za rozhodující pro realizaci takového projektu považují širokou spolupráci s dalšími organizacemi a partnery – radnice, zdravotníci, policie, školy a další. Bez této spolupráce nemůžeme o Bezpečné komunitě mluvit. Za důležité rovněž považují výběr hlavních cílových skupin – v Kroměříži se soustředíme zejména na děti a mládež, která je nerizikovější skupinou, ale také zde mají preventivní a další programy největší efekt.

MUDr. Jarmila Číhalová, místostarostka města

Více informací k tomuto i dalším příkladům dobré praxe naleznete na: www.dobrapraxe.cz/zdravi

Význam *sociálních služeb* v každé společnosti poroste. Průměrná délka života se stále zvyšuje a populace jako taková stárne, stejně tak se mění její složení a stává se multikulturní. Ochrana lidských práv a zajištění důstojného života pro všechny proto musí být nedílnou součástí každé moderní společnosti. Zabezpečení potřebných služeb a standardů přechází z centrální úrovně na úroveň měst a obcí, které je často dále delegují na neziskové organizace a soukromé společnosti.

Kromě *sociálních služeb a poradenských*, hrají města významnou roli v zajištění kvalitního *bydlení*, při řešení problematiky *sociálního začlenění* a *sociálně patologických jevů* nebo např. *v otázkách národnostních menšin*. Atraktivní město je rovněž *město bez bariér*.

www.nszm.cz/socialni

Obsah a cíle projektu

Možnost dopravit se z místa na místo je základním předpokladem kvalitního života nás všech. Řada z nás však tuto možnost stále nemá, nebo je z různých důvodů výrazně omezena. **ZDRAVÉ MĚSTO HODONÍN** se rozhodlo stát bezbariérovým a postupně odstraňovat překážky, které mohou např. zdravotně postiženým znemožňovat bezproblémový pohyb po městě. Tento záměr je realizován od roku 2000 prostřednictvím dílčích projektů. Jedním z nich je projekt „Rozvoj dopravní obslužnosti v regionu - bezbariérová MHD v Hodoníně“.

Popis a výstupy

V rámci projektu bude zakoupeno celkem pět nových nízkopodlažních autobusů, které budou rovněž vybaveny novým informačním a odbavovacím systémem. Do konce roku 2007 by tak měl být kompletně obnoven vozový park. Ve městě bude dále zahájen aktivní provoz asistenční služby pro handicapované občany, která umožní cestování také těm, kteří se ze zdravotních důvodů nemohou sami pohybovat. Součástí projektu jsou rovněž pravidelná školení a zprovoznění interaktivních webových stránek. Investice do projektu je téměř 27 milionů korun.

„Bezbariérový Hodonín“ by mohl být dobudován kolem roku 2015 a během této doby mají vzniknout např. tři bezbariérové trasy spojující nejdůležitější objekty. Celková investice by měla přesáhnout 100 milionů Kč.

Co považujeme za klíčové

Je velmi důležité každé konkrétní opatření, které má odstraňovat bariéry, prodiskutovat se zdravotně postiženými a pokusit se dívat na různá řešení z jejich pohledu. Odstranění bariéry pro jednu skupinu obyvatel totiž může způsobit překážku někomu jinému. Vyplatí se do projektu zapojit širokou veřejnost, kterou je třeba rovněž průběžně informovat o jeho výstupech - možnostech nových nízkopodlažních autobusů a jejich využití, o bezbariérových přístupech do jednotlivých objektů - a vyzvat občany k podávání námětů. Významné bylo i zapojení Dětského parlamentu, jehož členové přinesli nový pohled na problematiku.

Mgr. Zuzana Domesová, zastupitelka města

Více informací k tomuto i dalším příkladům dobré praxe naleznete na: www.dobrapraxe.cz/socialni

Život a další rozvoj obcí a měst velmi závisí na tom, zda si udrží kvalifikovanou pracovní sílu a mladé lidi a zabrání jejich odchodu za „lepšími“ do velkých metropolí. Proto v dnešní době musí města nabízet kromě čistého ovzduší a malebné krajiny také **příležitosti pro sport a místní rekreaci, kulturní vyžití, společenský život a trávení volného času**. Podmínkou je dobudování dosti často chybějící infrastruktury či její rozšíření. Každé město by však mělo také usilovat o to, aby se nové generace v místě pevně usadily, pěstovaly a podporovaly **místní kulturu, zvyky a tradice**, staraly se o **historické památky**. Být pyšný na místo, kde žijeme, je rovněž zárukou, že zde vyrostou i další generace. Jedním ze způsobů, jak zapojit mládež do aktivního života města, obce nebo regionu, jsou často **dětské či studentské parlamenty**, které slouží zároveň jako platforma pro prezentaci zájmů a přání mladé generace.

www.nszm.cz/volny_cas

Obsah a cíle aktivity

Studentský parlament či dětské zastupitelstvo vytváří prostor pro aktivní účast dětí a mládeže na veřejném životě a umožňuje jim vlastními nápady rozvíjet místo, ve kterém žijí. Od roku 2001 funguje ve **ZDRAVÉM MĚSTĚ ÚSTÍ NAD LABEM Parlament dětí a mládeže** (ÚPDM), který aktivizuje mladou generaci formou zábavně – naučných aktivit a propojením s „velkou“ politikou.

Možnosti řešení a výstupy

Základními stavebními kameny činnosti ÚPDM jsou pravidelné akce a jednání s politiky.

Dvakrát do roka se koná „Ústecké dětské slyšení“, kdy se děti a mládež ptají představitelů města, odborníků a významných osobností na otázky spojené s jejich městem. Tohoto slyšení se pravidelně zúčastňují přední komunální politici a zástupci velkých firem. V minulosti se slyšení zúčastnil např. hejtman Ústeckého kraje či primátor města Ústí n. L.

Parlament pořádá také např. výtvarnou a literární soutěž „Znáť svá práva“ či „Literární Ústí“, která se zaměřuje na historii, současnost i budoucnost města Ústí nad Labem. Mimo tyto své aktivity se ÚPDM podílí také na organizaci a zabezpečení např. Dětského karnevalu, Dne Země, Halloween's day apod.

Rozpočet ÚPDM je přibližně 15 tisíc Kč ročně.

Co považujeme za klíčové

Dobré fungování parlamentu stojí na co nejširším zapojení místních základních a středních škol. Aktivity Parlamentu by měly být zaměřeny jednak na školní akce - soutěže, ankety, spolupráci se školními parlamenty – a jednak na mimoškolní akce pro širší dětskou veřejnost. Existenci a význam dětského parlamentu ovlivňuje také aktivní postoj města – politici by se měli účastnit dětských slyšení a respektovat názory mladé generace a naopak umožnit účast mladým zastupitelům na jednáních vedení města, např. v zastupitelstvu města. Vzájemnou vazbu vždy posílí nejen debaty, ale i konkrétní kroky vzešlé z námětů dětského parlamentu.

PaedDr. Jan Eichler, zastupitel města

Více informací k tomuto i dalším příkladům dobré praxe naleznete na: www.dobrapraxe.cz/volny_cas

Oblast vzdělávání a osvěty zahrnuje širokou paletu aktivit a programů, které mají podobný cíl - vybavit člověka schopnostmi a znalostmi, které mu umožní prožít kvalitní život od začátku až do jeho konce. Nezbytnou podmínkou pro kvalitní vzdělávání je existence dostupných škol poskytujících žádané typy vzdělání, školských zařízení, knihoven apod. Nutnost se vzdělávat v průběhu takřka celého života vytváří tlak na vznik systémů celoživotního vzdělávání a rekvalifikací, které umožňují člověku doplňovat a rozšiřovat své vzdělání dle aktuálních potřeb a zájmu. Rovněž speciální vzdělávání cílových skupin (dislektici, sluchově postižení apod.) nebo programy dopravní výchovy či osvěty ke zdraví považujeme dnes za samozřejmost. Environmentální výchova a vzdělávání si zatím stále hledá své pevné místo. Specifickou částí vzdělávání je oblast vědy a výzkumu. Mezi významné a dosud méně rozšířené programy patří také Školy podporující zdraví a Bezpečné školy.

www.nszm.cz/vzdelavani

Obsah a cíle programu

Parafráze „škola základ zdravého života“ by mohla znít jako omšelé klišé, kdyby v České republice neexistovaly tzv. Zdravé školy a školky. Mezinárodní program „Škola podporující zdraví“ (ŠPZ) totiž rozvíjí odpovědnost k vlastnímu zdraví již u malých školáků. Program, jehož odborným garantem je Státní zdravotní ústav, je založen na respektu k přirozeným potřebám jednotlivce, podpoře komunikace a spolupráce dětí, učitelů, ale i rodičů, města a dalších partnerů. ZDRAVÉ MĚSTO CHRUDIM bylo jedním z prvních, kde Zdravé školy vznikly a bylo vůbec prvním místem v ČR, kde vznikla Zdravá střední škola.

Popis a výstupy

Všechny školy přijaté do sítě ŠPZ mají zpracované školní vzdělávací programy, pro MŠ je vytvořeno Školní kurikulum na podporu zdraví, které se rovná Rámcově vzdělávacímu programu. Zdravé školky např. realizují speciální programy zaměřené na správné čištění zubů, správné držení těla a pohyb apod. V současné době je v Chrudimi pět škol, které jsou oprávněny užívat titul Zdravá škola a další dvě se na vstup nyní připravují. V roce 2005 získala titul „Zdravá škola“ také Střední škola zdravotní a sociální, která se stala zároveň i pilotní školou v ověřování metodiky pro školská zařízení tohoto typu. Do sítě ŠPZ mohou být při splnění podmínek zařazeny také Speciální základní školy.

Co považujeme za klíčové

Nutnou podmínkou úspěšné realizace je otevřená, vzájemná a vstřícná komunikace.

Při přípravě projektu je dobré spolupracovat s odbornými partnery – např. se Státním zdravotním ústavem a zřizovatelem školy či školky – a dalšími partnery Zdravého města.

Mgr. Petr Řezníček, místostarosta města

Více informací k tomuto i dalším příkladům dobré praxe naleznete na: www.dobrapraxe.cz/vzdelavani

V dnešní ekonomice dochází k vzájemnému prolínání tržních principů a veřejné správy. Komerční sektor usiluje o zakázky měst, obcí a regionů a ty naopak stále větší část služeb zajišťují pomocí externích dodavatelů – firem. Města také přebírají řadu manažerských principů a postupů charakteristických pro řízení soukromých firem. Samospráva láká investory pomocí nástrojů *podpory podnikání a investic*, zvyšují svou atraktivitu např. zlepšováním *místních služeb* a občanské vybavenosti. Snaží se rovněž o propagaci svého okolí i samotného města, investují do rozvoje *cestovního ruchu* a souvisejících služeb. Součástí dobrého image města je rovněž zavádění *managementu kvality* pomocí mezinárodních standardů (např. EMAS, ISO aj.), které radnicím šetří peníze a snižují negativní dopady jejich činnosti na životní prostředí. Jedním z nejpalčivějších problémů, zasahujícím do života téměř každé municipality, je vysoká míra *nezaměstnanosti*.

www.nszm.cz/podnikani

Obsah a cíle projektu

Nezaměstnanost se pro mnohá města i regiony stala téměř neřešitelným problémem. Obtížná adaptace na rychle se měnící podmínky a potřeby trhu pracovních sil a jejich zaměstnatelnost nelehkou situaci ještě umocňují. Aktivní přístup **ZDRAVÉHO MĚSTA VSETÍN** k této problematice pomohl překonat počáteční nezájem uchazečů o přípravu na budoucí zaměstnání a projekty „**YoungPool II Vsetín**“, „**Call Center Region**“ a dále na ně navazující projekty „**Vstávat, jde se do práce**“ a „**Správci**“ jsou úspěšné. Cílem projektů je v konečném důsledku zvýšit zaměstnatelnost u ohrožených skupin - absolventů, mladých lidí, žen vracejících se do zaměstnání, ale i osob nad 50 let se zájmem o zvýšení kvalifikace.

Popis a výstupy

V rámci projektu „**Call Center region**“ (telefonický kontakt s klientem) bylo vyškoleno 20 osob, v rámci projektu „**YoungPool II Vsetín**“ 70 osob. Současně byla vytvořena databáze potenciálních zaměstnavatelů z oslovených firem. Probíhající projekt „**Vstávat, jde se do práce**“ je zaměřen na rekvalifikaci 35 uchazečů o administrativní pozici, z nichž 15 bylo zaměstnáno na dobu 19 měsíců jako administrativní pracovníci na MěÚ Vsetín a v jeho organizacích, kde mohli získat cennou praxi. V projektu „**Správci**“, který řeší otázku bezpečnosti provozu a správy

vetinských školních hřišť a tělocvičen, byli vyškoleni správci, z nichž sedm je na dobu 19 měsíců zaměstnáno ve školách a v neziskových organizacích. Souhrnná výše nákladů všech 4 projektů byla téměř 15 milionů Kč.

Co považujeme za klíčové

Vedle teoretických vzdělávacích programů je účelné investovat finance do vytvoření a udržení pracovních míst. Osvědčila se spolupráce s Úřadem práce, která byla v projektech klíčová. Podstatné je vůbec vzbudit v lidech motivaci a chuť se dále vzdělávat, setkali jsme se někdy s téměř absolutním nezájmem o programy tohoto typu.

Ing. Milan Půček, MBA, tajemník města

Více informací k tomuto i dalším příkladům dobré praxe naleznete na: www.dobrapraxe.cz/podnikani

Sílicí urbanizace a problémy s ní spojené ukazují, že venkov má svoji nezastupitelnou úlohu v každé dobře fungující společnosti. Aby si svoji funkci udržel a nadále rozvíjel, je nutné vytvořit dlouhodobé podmínky pro *kvalitní život na venkově*. Mezi ně patří např. zajištění *péče o krajinu, lesnictví*, podpora *tradiční zemědělské a řemeslné výroby*, ale také využívání obnovitelných zdrojů energie a nových technických plodin, které posilují jeho konkurenceschopnost. Významnou úlohu v životě venkova hraje také rozvoj *eko a agroturistiky*, podpora *místní produkce a tradičních řemesel*. Venkov má rovněž svoji důležitou úlohu v ochraně přírodních zdrojů a životního prostředí a v propagaci *ekologicky šetrného hospodářství*. Je nositelem tradic a kulturního dědictví, které je třeba udržet pro další generace.

www.nszm.cz/venkov

Obsah a cíle projektu

Krajina České republiky je plná krásných míst, která si udržují své tradice a zvyky, ale často zůstávají utajena širšímu okolí. **ZDRAVÁ OBEC STRAŠÍN** se rozhodla podpořit a spolurealizovat nápad na propagaci této malé šumavské obce a jejího okolí prostřednictvím kuchařky s místními recepty. Záměrem autorek cyklu „**Vůně dobrot z podhůří Šumavy JARO, LÉTO PODZIM, ZIMA**“, Jaroslavy Sucháčové a Ludmily Hromádkové, je poutavým způsobem poukázat na staré zvyky a obyčejy lidí, kteří na Šumavě a v jejím podhůří žijí a pokračují v tradicích svých rodů.

Popis a výstupy

Publikace přináší netradiční a poutavé propojení dvou odlišných žánrů. Autorky provází čtenáře od jara do podzimu nejen místní krajinou, ale seznámí čtenáře také s množstvím krajových receptů děděných po generace a interpretují život v oblasti Šumavy odlišným způsobem, než je dosud prezentována.

Významným specifikem publikace je rovněž účast místních občanů. Zapůjčují své rodinné klenoty - staré kuchařské knihy, ručně psané recepty prababiček a babiček, popis rodinných zvyklostí a svátečních rituálů, ale i zajímavé staré fotografie. Občané se tak stávají „spoluautory“ a zároveň čtenáři a propagátory uvedeného záměru, který rovněž uvádí i etnografické střípky z minulosti starých rodů Strašínka.

Co považujeme za klíčové

Pro nás bylo velmi důležité, že obec Strašín přijala kuchařku za svou a pomohla nám s dalšími kroky, zejména s propagací. Významné rovněž bylo, že jsme pro kuchařku získali od profesionálního fotografa zdarma krásné fotografie, odborné rady a pomoc zase od vedoucího klatovských tiskařských závodů. Bez nich by jen stěží vznikla publikace v této podobě.

Jaroslava Sucháčová, autorka

Za klíčové rozhodně považují, že se podařilo najít vstřícné a ochotné lidi, kteří svým nadšením, znalostmi a odbornými radami umožnili vznik této kuchařky. Jako podstatné vidím také vznik nakladatelství TOLIE, které bylo založeno, aby mohla být tato kniha vydána a bude otevřeno pro další autory.

Jan Helíšek, starosta obce Strašín

Více informací k tomuto i dalším příkladům dobré praxe naleznete na: www.dobrapraxe.cz/venkov

S dopravou se v nějaké formě potýká každé město i jeho obyvatelé. Primárním úkolem je zajištění **dopravní obslužnosti** města a širší **návaznosti** na ostatní regiony.

S tím souvisí další dopravní služby, jako jsou **hromadná doprava** a **integrované dopravní systémy** kombinující silniční, železniční, příp. vodní či leteckou dopravu s dalšími druhy bezmotorové dopravy – **chůzí** a **cyklistikou**.

Každé město či obec musí zajišťovat **opravu a údržbu komunikací, chodníků a mobiliáře**, čímž přispívá ke zkvalitnění dopravy a **zvyšování její bezpečnosti**. Součástí dopravní infrastruktury jsou rovněž **obchvaty měst, kruhové objezdy** či systémy **parkování**. Města by měla podporovat rozvoj tzv. **udržitelné dopravy**, tedy takové, která je **šetrná k životnímu prostředí** a zároveň poskytuje **hospodárné a sociálně přijatelné dopravní služby**.

www.nszm.cz/doprava

Obsah a cíle projektu

Stále běžnější praxe menších měst i světových metropolí při řešení problémů s dopravou je omezování vjezdu do vymezených částí zejména jejich center. **ZDRAVÉ MĚSTO ČESKÉ BUDĚJOVICE** se rozhodlo jako první v České republice omezit vjezd nákladním vozům nad 6 tun do centra města a snížit tak ve větším rozsahu intenzitu dopravy a její negativní dopady. Cílem tohoto opatření je umožnit dopravcům postupně přejít na menší vozidla a v budoucnu zcela uzavřít centrum těžké automobilové dopravy.

Popis a výstupy

Zavedení omezení vjezdu si vyžádalo řadu nových opatření. Na 20 křižovatkách vyrostlo nové dopravní značení, všechny vjezdy do vymezené zóny byly osazeny značkou „zákaz vjezdu vozidel, jejichž okamžitá hmotnost přesahuje vyznačenou mez 6t“ s dodatkovou tabulkou „neplatí pro vozidla se souhlasem magistrátu Města ČB mimo bus“. Prakticky však muselo být za tímto účelem osazeno nebo upraveno více než 100 dopravních značek.

Vjezd vozidla, jehož okamžitá hmotnost přesahuje 6t, je umožněn pouze na žádost podanou na Magistrátu města, na jejímž základě je vydáno povolení.

Od zavedení omezení byl průzkumem zaznamenán: nárůst u osobních aut o 11 %, pokles u nákladních automobilů do 10t o 5 %, nákladních

automobilů nad 10 t o 22 % a u návěsových souprav o 72 %. Celkové náklady z rozpočtu města činily 1,8 milionu korun.

Co považujeme za klíčové

Důležitý je politický konsensus a vůle takové opatření zavést, a také úzká spolupráce všech zainteresovaných na projektu - projektant, odbor dopravy, Policie ČR, Správa veřejných statků ad. Důležitá je také informační kampaň a včasná a intenzivní komunikace se všemi většími právními subjekty sídlícími v dané oblasti, a to i po vlastním zavedení systému. Až opravdový provoz umožní vylíčit nedostatky a vytvořit systém, který bude rozumným a všestranně akceptovatelným kompromisem.

Ing. Ivana Popelová, náměstkyně primátora

Více informací k tomuto i dalším příkladům dobré praxe naleznete na: www.dobrapraxe.cz/doprava

DATA PLÁN NSZM

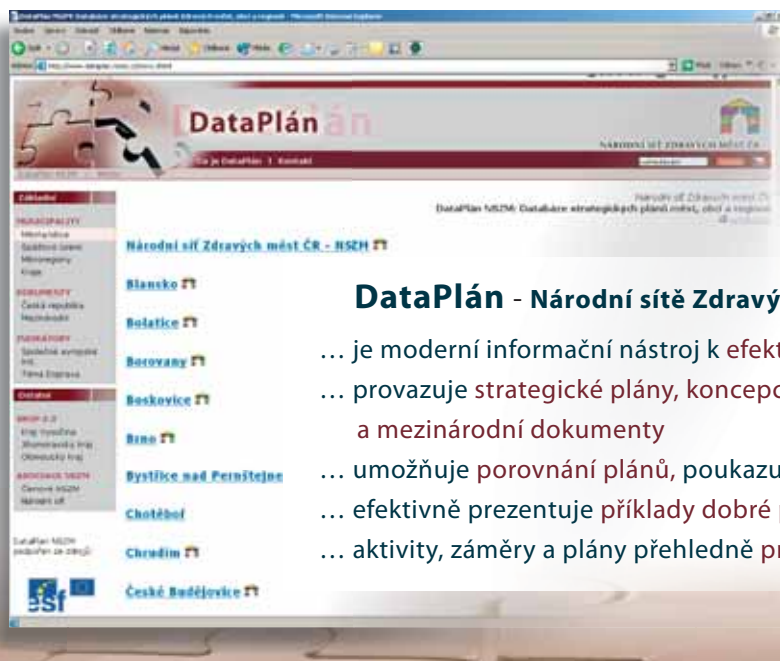
Informační systém pro strategické řízení měst, obcí a regionů

www.dataplan.nszm.cz

Databáze DobráPraxe, se kterou jste se měli možnost na předchozích stránkách zevrubně seznámit, je sama o sobě vítaným a praktickým nástrojem pro sdílení dobrých nápadů, inovativních řešení a inspiraci. Možnosti této databáze se však dále rozšiřují ve spojení s novým **internetovým informačním systémem – DataPlánem NSZM**.

DataPlán NSZM má sloužit Zdravým obcím, městům a regionům k tomu, aby dovedly přehledně a efektivně řídit procesy v rámci veřejné správy a zefektivnily a zkvalitnily celkové řízení a plánování na úrovni municipalit. DataPlán NSZM představuje databázové prostředí, ve kterém lze přehledně pracovat s veškerou strategickou dokumentací, ale také například sledovat a vyhodnocovat indikátory plnění strategických cílů či rozsah investic, které jsou na jejich realizaci vyčleněny.

Z technického hlediska je DataPlán NSZM velmi přehledné, intuitivní a příjemné webové prostředí. Uvnitř se však jedná o poměrně složitý systém databází, které propojují různé druhy strategických dokumentů i aktuálně probíhajících aktivit. Jednou z jeho důležitých součástí je právě „zásobník“ dobrých nápadů DobráPraxe, kde je možné se inspirovat od těch, kteří již „prošlapali“ cestu.

DataPlán - Národní síť Zdravých měst

- ... je moderní informační nástroj k efektivnímu řízení municipalit
- ... provazuje strategické plány, koncepce, národní a mezinárodní dokumenty
- ... umožňuje porovnání plánů, poukazuje na vzájemné souvislosti
- ... efektivně prezentuje příklady dobré praxe
- ... aktivity, záměry a plány přehledně provazuje s rozpočty

FUNKCE DATA PLÁNU

- DataPlán NSZM sleduje **KONCEPČNÍ a STRATEGICKÉ dokumenty** na úrovni municipalit, zejména samotný strategický plán rozvoje a další rozvojové programy (například programy rozvoje kraje), ale i komunitní plány, mapující názor veřejnosti (například komunitní Plán zdraví a kvality života či komunitní plány sociálních služeb).
- Díky speciálním funkcím má municipalita přehledné **POROVNÁNÍ** vlastní strategické dokumentace, srovnání s jinými městy a kraji. Je možné jednoduše zjistit **SOUVISLOST místních záměrů s prioritami kraje**, operačními programy i s národními a mezinárodními dokumenty (např. Strategie udržitelného rozvoje ČR a EU, Agenda 21 aj.). Mimo tyto komplexní záležitosti umožňuje DataPlán NSZM pracovat i s dílčími koncepcemi a expertními hodnoceními.
- Za pomoci DataPlánu NSZM lze okamžitě získat přehled o tom, jaká je **vazba strategických priorit na ROZPOČET**. Tento databázový nástroj může využívat každá municipalita – od malé obce až po kraj - k tomu, aby byla ve svém území schopna sladit priority a cíle v jednotlivých oblastech rozvoje a zároveň mohla přehledně sledovat, jaké finanční prostředky a s jakým efektem jsou do těchto priorit rozděleny.
- DataPlán NSZM slouží jako **ZÁSOBNÍK PROJEKTŮ**, lze jej efektivně využívat např. při mapování absorpční projektové kapacity měst, mikroregionů a krajů a lze jej rovněž využít pro sledování realizace jednotlivých projektů. Speciální funkcí je porovnávání projektových záměrů s možnostmi financování (zejména ve spolupráci s kraji a resorty).
- DataPlán NSZM je technicky připraven na sledování a porovnávání konkrétních **INDIKÁTORŮ** a měřítek, je využíván pro **BENCHMARKING** a je nezbytným pomocníkem při zavádění metody **BALANCED SCORECARD**.
- DataPlán NSZM dává přehled o nejlepších aktivitách, které probíhají v obcích, městech a regionech. **DATABÁZE DobráPraxe** obsahuje inovativní a inspirativní projekty či aktivity. Umožňuje sdílet dobrá řešení nejrůznějších problémů, se kterými se municipalita setkávají ve své každodenní praxi.
- Díky DataPlánu jsou hlavní informace prostřednictvím internetu bez problému přístupné široké veřejnosti.

Spolufinancováno
z prostředků
Evropského sociálního
fondu a Ministerstva
životního
prostředí ČR

Ve městech, obcích a regionech České republiky jsou připravovány a realizovány projekty a aktivity, které napomáhají zlepšit podmínky pro kvalitu života jejich obyvatel. Přinášejí řadu inovativních, pozoruhodných a praktických řešení nejrůznějších problémů, které jsou mnoha českým a moravským municipalitám společné, jinak řečeno, jsou příklady dobré praxe (PDP). PDP slouží všem, kteří se chtějí poučit ze zkušeností ostatních.

V této příručce jsme se pokusili na základě vybraných PDP popsat význam sdílení informací a zkušeností, a jejich přenosu mezi jednotlivými členy NSZM i mimo ni. Příručka by měla sloužit jako vstupní informace pro všechny, kteří se chtějí inspirovat úspěšnými postupy a rovněž těm, kteří chtějí nabídnout vlastní zkušenosti ostatním.

Význam PDP by byl velmi omezený, pokud by se tyto informace nedostaly k těm, kteří je mohou využít. Proto v nedávné době vznikla Databáze DobráPraxe, která slouží jako přehledný a uživatelsky přátelský internetový nástroj, který pomáhá jednotlivé PDP shromažďovat, systematicky třídit a poté nabízet zájemcům z řad státní správy a samosprávy, neziskových organizací, soukromému sektoru, ale i jednotlivcům z řad široké veřejnosti.

Věříme, že i pro vás bude tato publikace zdrojem praktických informací a budete ji rovněž považovat za příklad dobré praxe.

Poděkování

Rádi bychom poděkovali všem kolegům a spolupracovníkům, zástupcům měst, obcí, regionů, neziskových organizací a všem ostatním, kteří se podíleli na vzniku této publikace. Speciální poděkování patří zástupcům Ministerstva životního prostředí ČR bez jejichž péče a finančního příspěvku by tato brožura nevznikla.

Tým Kanceláře NSZM

www.nszm.cz

Dobrá praxe jako inspirace *Ukázkové příklady a aktivity z měst, obcí a regionů*

NSZM ČR, Šrobárova 48, 100 42 Praha 10
W: www.nszm.cz, E: info@nszm.cz, T: +420 602 500 639

V materiálu jsou použity texty a fotografie z archivu NSZM a Zdravých měst, obcí a regionů.
Vydáno v listopadu 2006.

ZDRAVÁ MĚSTA, OBCE, REGIONY
ČESKÉ REPUBLIKY

Tento materiál je tištěn na recyklovaném papíru.